

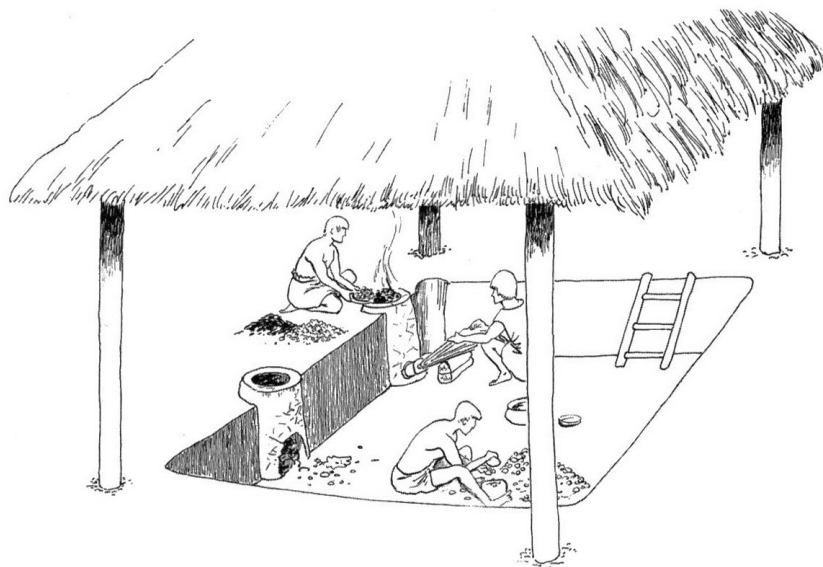

CHABAŘOVICE U ÚSTÍ NAD LABEM, SÍDLIŠTĚ ZE STARŠÍ DOBY ŘÍMSKÉ

Aleš Káčerik

Záchranný archeologický výzkum v Chabařovicích u Ústí nad Labem byl vyvolán záměrem investora vybudovat na území o rozloze přes 0,5 ha zcela novou výrobní halu na výrobu komponent do automobilového průmyslu. Dle znění zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, hradil náklady za výzkum investor.

Podíváme-li se na mapu, je hlavním zdrojem vody v této oblasti řeka Bílina, do které se u Trmic u Ústí nad Labem vlévá Ždírnický potok, který mohl být v minulosti jedním z bezprostředních vodních zdrojů zkoumaného sídliště. Z katastru není z pohledu starších výzkumných aktivit známo žádné pravěké osídlení, které by časově souviselo se zkoumanou polohou. Zhruba o čtyři km jihovýchodním směrem od katastru Chabařovic se nachází katastr obce Trmic, odkud je známo poměrně rozsáhlé osídlení, chronologicky současné se zkoumaným sídlištěm (poslední shrnutí Koutecký – Cvrková 2011).

Krešebná rekonstrukce hutnické dílny (podle Salač 2008)

Celkem bylo v Chabařovicích prozkoumáno 16 objektů zapuštěných do šterkopískového geologického podloží. Výzkumem byl zachycen velmi pravděpodobně výrobní okrsek sídliště s pozůstatky dvou hutnických pecí, ve kterých se zpracovávala železná ruda do podoby surového železa a ve kterých jsme našli velké množství odpadu v podobě železné strusky. Z nálezů z těchto dílenských jam se železářskými pecemi je dobré se zmínit o dochované části keramické nádoby zdobené rytím – ozubeným kolečkem/rádélkem nebo např. o zcela dochovaném hliněném přeslenu dokládající textilní výrobu. Kromě výrobní části byla výzkumem zjištěna také obytná část sídliště, kde bylo prozkoumáno celkem 14 archeologických objektů souvisejících s půdorysy domů. Z pohledu zařazení sídliště na časové ose se jedná o sídliště z doby krátce po přelomu letopočtu, tzn. přibližně z 1. století po Kristu.

Analýza surovin železných rud z okolí zkoumané lokality, ze kterých bylo hutněno surové železo, nebyla provedena. Nicméně dle současného stavu poznání jiných obdobných lokalit (regionu Loděnice na Rakovnicku a regionu na východ od Prahy - Říčanska) se lze domnívat, že kromě rudných ložisek mohly být využívány i tzv. bahenní rudy, což jsou rudy přirozeně se vyskytující v nivách řek. Nabízí se tak hypotéza, že hutníci tehdejší doby, coby součást populace označované za germánskou a svým původem se hlásící k severozápadnímu sousedství Čech, vyhledávali také tzv. bahenní rudy v nížinných polohách řek, tak jak je znali ze svých domovských oblastí, kde se tzv. bahenní rudy nacházejí na rozsáhlém území severní části Německa (Venclová 2008).

Je třeba se v této souvislosti zmínit ještě o jedné stopě zjištěné díky výzkumu. Během něj byl zachycen zlomek dřevěného uhlí, který je vlastně nepřímým důkazem zpracování stromů na dřevěné uhlí (tzv. milířování). K fungování železářských pecí byly totiž zapotřebí kromě rudy také poměrně dostatečně velké plochy s lesním pokryvem, které sloužily jako jakési „ekozásobárny“ pro přeměnu dřeva na dřevěné uhlí. Je třeba si uvědomit, že bez tohoto druhu paliva by nebylo vůbec možné železářské pece provozovat.

Literatura:

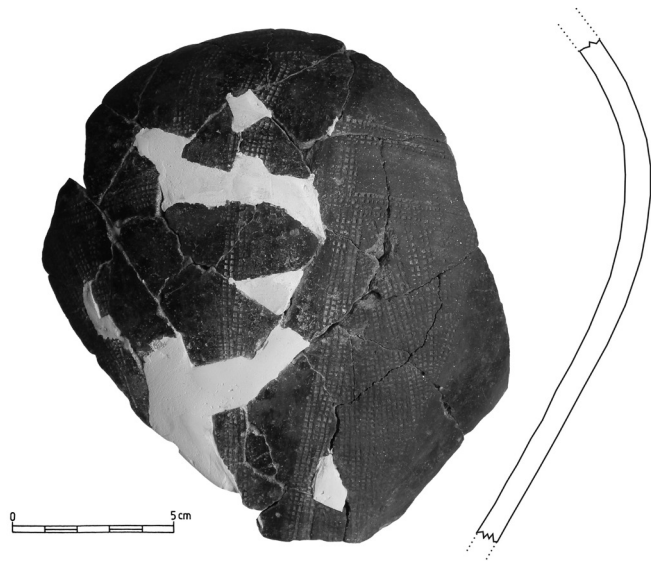
Káčerik A. (2015): Závěrečná nálezořá zpráva – záchranný archeologický výzkum. „Chabařovice – KS Discus – Nová výrobní hala“, trať U Pískovny, č. j. NZ 01/2015, uloženo v archivu Archeo Sever o. p. s., Teplice (18 stran textu, 1 tabulka, 1 mapa, 26 plánek, 23 fotografií).

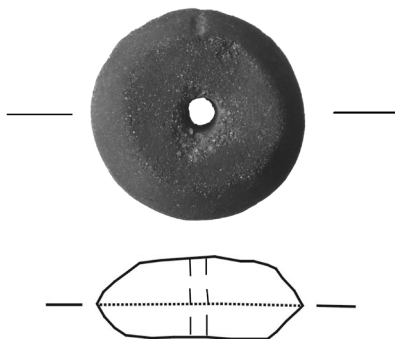
Koutecký, D. – Cvrková, 2011: Sídliště z doby laténské až časně římské v Trmicích, okr. Ústí nad Labem, Archeologie ve středních Čechách 15, 891-932.

Venclová, N. a kol. 2008: Hutnický region Říčansko. Praha: Archeologický ústav AV ČR. Salač, V. (ed.) 2008: Archeologie pravěkých Čech/8. Doba římská a stěhování národů. Praha: Archeologický ústav AV ČR

Internetové zdroje: www.archeoseverops.webmium.com. Citováno.....???

Černě leštěný povrch zčásti zrekonstruované keramické nádoby zdobené ozubeným kolečkem/radélkem (foto a kresba A. Káčerik)

Kompletně dochovaný keramický přeslen na spřádání nití (foto a kresba A. Káčerik)

